

ANY VI

NÚM. 271

BARCELONA 3 NOVEMBRE 1893

SETMANARI CATALA
10 CÈNTIMS LO NÚMERO

RECORT AL HÈROE CATALÀ

verdader terror dels marrochs

D. Joan Prim y Prats

Lo dia de difunts

Lo dia dels Morts sempre es trist.

Per mes que en lo cel no hi hagi un núvol y brilli 'l sol y ostentin las flors sas ricas vestimentas, lo blau del cel se troba trist y 'ns sembla la llum del sol mes esmortuhida que 'ls altres días y mes apagats los colors de las flors.

¡Es dia de doll

Es lo dia en que 'ls que son, dedican tots sos pensaments als que s' han enfonzat en las tenebras del no ser.

Es lo dia en que s' avivan los recorts dolorosos y cada mortal celebra funerals de llágrimas pels qu' han deixat d' existir.

En nostra infantesa, sense estar iniciats en los misteris d' aquest mon, trobantho tot de color de rosa, hem anat ab nostres pares á depositar en tal diada una corona sobre la urna cineraria dels nostres avis.

Avuy, ab l' escepticisme dels anys, aném acompanyats de nostres riallers fills á omplir de flors la tomba dels nostres pares.

Y quan los pobres infants sigan homes, anirán apearats á plorar sobre nostra llosa funerària.

¡Es una cadena interminable!

¡Es una lley fatal!

De la terra hem sortit y á la terra hem de deixarho tot. Las nostras passions, los nostres afectes... y 'l nostre cos. Si es cert qu' aquest enclóu un' ánima, es la única que no entrant en las prescripcions de la lley de lo mutable, abandonará la seva presó per anar... ¿qui sab ahont?

¡Ja ho sabréms mes tart! Si no es mentida tot!

Fem abstracció complerta de tot lo que 'ns rodeja y meditém.

¿Qué es la vida?

Lo poeta va dirho: la vida es un somni.

Pero de somnis n' hi ha de dolsos y d' esgarrifosos!

Pels uns es la vida un somni de rosas; per altres de punxants escardots.

Si hi ha un mes enllá, lo premi que respectivament los correspongui, no pot ser igual.

Perque si fos aixís, pels infelissos vindria, després del sarcasme de la vida, lo sarcasme del no ser.

La gran familia humana, pot dividir-se en dos grupos; la dels explotadors y la dels explotats.

Los primers son los parásits que xuclan constantment la sang dels últims.

Per aquells tot es esplendor y riquesas; per aquets tot tenebras y miseria.

Los uns son tirans; los altres víctimas.

Consolemnos pensant que tots tindrán son mérescut.

La vida es un somni.

Pero los somnis poden ser mes ó menos llarchs.

Los uns acaban ab la vellesa del somniador; altres son rapits com un llamp.

¿Qui no ha tingut en aquest mon una ambició ó altra?

L' alferes somnia ab l' entorxat del general, lo polítich ab la presidencia de ministres, lo seminarista ab la mitra, los pobres ab ser richs, los richs ab aumentar

los seus capitals, y 'ls que 's contentan ab lo modest titul de pares somnian ab la felicitat dels seus fills y d' una vellesa endolsida ab las caricias y cuydados dels trossos del seu cor.

Hasta 'ls ganduls ambicionan alguna cosa: Poguer jeure forsa en un llit ben tou.

Ditxosos dels que poden satisfer las sevas ambicions!

Lo militar, lo polítich, lo seminarista, y 'l pare qu' arriban á satisferlas, per mes que per lograrho hagin tingut de passar numerosas horas d' angunia y dolor, han entrat en lo cel de la vida.

Pero 'ls que s' han trassat en ella un cami y 'ls sorprenden la mort avants de recorrel ha sigut per ells aquest mon, un espantós infern.

La Mort imposa y desconsola sempre; pero quan clava sa malehida dalla en un cor jove, desitjós d' arribar mes amunt, no son prous á deplorar la catástrofe, lo mar de llágrimas que 's derramín.

Plorém per tots los que han deixat d' existir; pero aumenti lo dolor al recordar als innumerables joves que 'ns han deixat avants de terminar la missió que s' havian trassat en la terra.

Guardém en lo mes intim del cor lo recort preciós de Bartrina, Padró, Fortuny, Ysern, Verdú, Rosales, Escaler, y altres mil y mil fills del Art que baixaren á la tomba en l' apogeo de sa forsa creadora, y guardemhi també 'l dels braus minyóns, nostres germans, morts defensant la Pátria, á Melilla.

¡Qu' es trist lo dia de difunts!

LLICENCIAT VIDRIERAS.

EPITAFIS

En aquest paratje trist,
hi descansa una donzella;
la mes maca que s' ha vist
en la terra de Castella.

Fou tan bonica y bufona
que encisava al rey y als duchs.
¡Ploremla, donchs, pell tant bona
malhaguanyada pels cuchsl

Aqui jau un comediant
que molta importancia 's dava,
quan siguent primer galan
algún rey representava;
y de rey anant vestit
lo enterraren en eix camp.

Era un rey molt presumit
¡que 'l pobre morí de fam!

L' AVI DE A. ROSSELL.

* *

Aqui jau don Modest Franch
que va morí envenenat
després d' haverse fumat
un cigarro del estanch.

Aqui la mu ler d' en Tort
jau, perqu' ell la va portá;
y segóns corre 'l rumor,
ell ja carregava 'l mort
desde 'l dia que 's casá.

MET-GUIXAIRE

DESESPERACIÓ

Si es cert que 'm negas
com diuhen, noya,
lo si que ansío
del amor teu,
cap á Melilla
de correguda
demá, donchs, marxo;
á fé de Deu.

De voluntari,
fent guerra al moro,
ab lo gatillo
al punt de dalt,
á la vanguardia
dels soldats nostres
faré desgracias;
t' ho dich formal.

Ja qu' en la lluyta
del teu carinyo
ferma derrota
¡ay! he obtingut,
contra las kábilas
(si ellas no 'm pelan)
no 'm veurán, noya,
per rés vençut.

Si tú ab 'ls xascos
que sempre 'm donas,
fas retirarme
del teu terrat,
per plom que plogui
dins del camp moro,
jo no 'm retiro...
¡qué t' has pensat!

Si ab cada proba
del meu carinyo
rodolar feyas
insults, desdenys...
ab cada bala
del meu remingthon
vuil que rodolin
quatre riffenys,

Si la ferida
del teu despreci
m' ha ben mort l' ánima
ab desenganys;
si la conquesta
de ma franquesa
t' ha fet ben duenya
dels meus pochos anys,

Si 'l meu cor qu' era
fort de defensa
ab traydoria
de nits l' has prés;
y 'ls centinellas
que 'l cor tenia,
no han dat l' «alerta»
defensant res...

Allá á Melilla,
passi 'l que passi,
ja sabras, noya,
quin cor tindré;
perque venjantme
de tal oprobi,
¡já caixaladas
fins m' hi faré!

Pro, si ni eixintne
jo ab la victoria,
ni aixis m' estimas
pas de bon grat,
me 'n vaig á fira
cap á Frajana
y allá 'm faig moro...
¡Y está acabat!

PEPET DEL CARRIL.

LA CORONA DE SEMPREVIVAS

MONÓLECH

EN lo carrer de Fernando
m' estava tranquilament,
junt ab altres exposada
á la vista de la gent,
quan una senyora grossa
tota vestida de dol
va dar per mi cinch pessetas
tot y regateijant molt.
Al entrar á casa seva
vaig causar gran sensació,
tothom volia palparme
com si 's tractès d' un meló.
Uns olorantme per munt
altres olorant per vall...
fins un marréch demanava
que n' hi donguessin un tall!..
De prompte va agafarme una
noyeta de uns disset anys,
y va comensá á guarnirme
ab llassos negres y estranys.
Quan me va tení arreglada
m' embolica en un paper
y avuy m' han portat aquí
que no sé qué hi tinch de fer.

Mes per xó no 'm dona pena
que m' hagin dut aquí, no;
perque 'm sembla que en 'quest po-
avuy es festa majó. (ble
Oh; y no se 'n veu hen pas pocas
de coronas per 'quets vols,..
hasta creus, y fins retratos,..
no n' hi ha pochos de patracols.
Ara ja deu ser mitj día
y los vehins de perqui
tenen las portas tancadas;
vaya un modo de dormí.
Si que es raro aixó; ¡que miro!
vaya un vehi mes mussol;
te á la porta lluminarias
á l' hora que fa mes sol.
Al primer pis d' aquí al frente
hi ha versos dintre un quadret,
deu habitarhi un poeta,
¡que pochos rals fará 'l pobret!
¡Quantas flors hi ha en aquell altret!
es de los mes provehits,
hi deu está una florista
d' aquellas que van de nits.
¡Y aquell que hi ha tants retratos

á la porta?., deurá sé
á casa de un retratista;
¡quina son que te també!
Pero ¿jo quin pito hi toco
penjada aquí?.: es un mareig!
al menos estigués lliure
aniria á da un passeig.
¡Ola..! ¿hont van aquestas donas?
vaya un modo de mirar;
y parlan de mí.., ca, deuhén
buscá algun pis per llogar.
¿Qué fan ara?., bo.., estussegan
y 's treuhen 'l mocadó..,
ja 's posan á plorar.., malo
vaya una festa majó!..
Sembla que ja va enfosquintse
y tot segueix igualment..,
y no venen á buscarme..,
¡malvinatje aquella gent!..
¡Quina quietut!.. ¡quina calma!
¡quina pó!.. ¡trista de mí!
.....
(Aixó es lo que una corona
si no ho diu,.. podría dí!)

J. ASMARATS.

LA PORTA DEL CEL

Fitchera

No pot ser!.. aquí no volém tontos; pobre y carregat de criaturas!.. fugiu home!

CAFÉ FLAMENCH

—Jo, si soch aquí, puch dar las gracias al que va manar foch á Sant Sebastian.

—Jo als civils de Montblanch.

—Jo á 'r Llopis Domingo, que soch dels de Manilla.

EDEN MAHOMETÀ

—Cuiteu noyas arregleuho tot, y arregleuse
que tindrem molta gent nova.
—Jo ja m' he preparat l' ullera.
—Si... y avisa quan los vegis.

Farr

MORTUS EST, QUI NON RESPIRA

AQUESTA frasse tan popular, y ab la qu' es volía posar lo sello axiomàtic a l' afirmació de que s' acaba tot aquí, ha sigut destruhida de cop y volta per l' esperit del *Xato del Born* que casualment ahir mateix va comunicarse ab un *Medium* que viu al pis de devant de casa.

¡Ay la mare!... Jo que 'm pensava que lo que quedés á deure á n' aquest mon, ja s' hi podia fer ratlla! ja estich fresch!... Y que no son romansos, no;.. jo mateix ab las mevas mans subjectava la taula, y á cada pregunta del *Medium*, responía 'l *Xato* alsantla y deixant-la caurer ab una telegrafia tan clara que no 'm va deixar lloch á duptes. Y que la doctrina no pot pas tenir mes lógica: "Te farán allí, lo qu' hages fet aquí." Jo ja tremolo... perque encara que hi ha culpas que... vaja... 's poden soportar, ¡fills meus! n' hi ha d' altrás que fan aixecar los pels de punta.

Figurintse, jo, que l' enganyar noyas ha sigut casi l' ocupació constant de la meva vida, y que tinga de pagar ab la pena del talió... No se me 'n girará poca de feyna! Oh! y que ja voldria veure com s' arreglarán. Jo prou pretenia que me 'n fes una relació detallada, pero 'm va dir, sempre ab la taula, s' entén, que com ara, á l' altre mon están de festa, no 's podia entretenir. Vareig preguntarli per tots los meus parents, amichs y coneguts, y vareig saber que tots están bons y que cada hù está pagant lo pato de las malifetas comesas en aquest mon.

—¿Y vos?—Vareig anyadir—¿quin pito hi toqueu á l' altre barri?

—Ay, fill meu!—va respondrem—Tota la meva feyna consisteix en despatxar vi als que en la terra eran ayguaders, y, jo, que quan hi era sempre tenia la mantellina, m' haig de contentá ab l' olor, sufrint los martiris que os podeu imaginar.

—Y la dona?

—La vostra?

—Sí... que la coneixeu?

—Sí, home. Aquí 'ns coneixém tots... aquí ho veyém y sabém tot; es la ventatja que no teniu vosaltres.

—Y está bona?

—Molt.

—¡Tan malalta que la tenia sempre!

—Per xó aquí gosa de salut.

—Sabéu si 's recorda de mi?

—¿Me voleu creure? Treyeu aquell lletrero que diu: *Fué modelo de esposas*, perque esteu en ridicul.

—Qu' enrahoneu ara?

—Lo que senti.

Es casada ab un altre que li fa carregá 'ls neulers; lo que demostra clarament y sens cap género de duptes, que en la terra vos los feya carregar á vos.

—No pot ser!

—Tan segur tinguessiu Montjuich dintre l' estomach que no aniriau gayre lleuger.

—Escolteu...

—Oh! cuyteu que tinch d' aná á despatxar vi.

—No podré venjarme lo día que 'm toqui la *pedreta* de ser dels vostres?

—Prou, perc en un' altra existencia vos farán lo mateix que vos fessiu allavoras.

—Home, aixó es horriós!

—Al contrari, es la justicia. Mireus, á n' en Pallás, desde qu' está entre nosaltres, lo general Gaminde no te altre feyna que tirarli bombas explosivas entre camas.

Desenganyense; 'l que la fa la paga, y no hi ha mes remey que passar per l' adressador.

—Si qu' estich fresch.

—Oh! vos ray, y com vos altres mil, son flors y violas; veureu lo día que arrivin 'n Cánovas, 'n Sagasta, 'n Garmazo y tota aquesta colla.. alló, alló será patir! si ho sapiguessin creyeu que cambiarian ben be de conducta... N' hi ha uns quants que 'ls esperan ab unas dents tan esmoladas com agullas de cusí.

Hi ha uns jugadors de pilota que van ab boina que sempre que truca algú, deixan 'l joch y van á veurer qui hi ha.

De Montblanch també n' hi ha uns quants que... no vos dich tinya! Vos, ray.. quan hi estareu acostumat ni cas ne fareu; pot ser á la fi hasta vos agradi.

Després de dir aixó, va callar la taula y lo *Medium* va dirnos que s' havia acabat la sessió.

Jo vaig anarmen á casa molt pensatiu pensant ab lo paper que 'm repartirian á l' altre barri.

Y francament... no las tinch totas.

SERRALLONGA.

A MATAR MOROS

GUERRA á mort á los riffenyos per la barra que han tingut, guerra al moro sens tardansa, guerra á n' ells, que Deu ajudi! Voluntaris já Melilla! nostra pátria 'ns hi ha cridat; cataláns, no fem lo tonto puig que l' hora ja ha arribat... Ara penso ab una cosa: ¿sols hi ha moros al Marroch? ¿no 'n tenim á dintre casa que per cest donan molt joch? Atsagás, Osamag *quesas* de la kábila en Dirdam, que xuclan nostras hicendas per fernos morir de fam. ¿No son mes moros qu' els cafres qu' han trepitjat nostre honor? ¿no 'ns tenen ells á tot' hora á las portas de la mort? Donchs abans d' aná á Melilla, netejém la nostra llar; llensém los moros de casa ans de fernos á la mar. Sabonac y 'l sabi Zepol y altres amos del arrós, moros de frach y xistera que crien lo ventre grós, hem de fer que 's despedeixin, que no'ns xuclin mes la sanch, ja que per res bo serveixen y son sempre un entrebanch. Posém bons jefes que mirin sols pel bé de la Nació, y després tots cap al moro á surrarlos de debó.

UN DEL BRUCH.

EL DIA DELS MORTS

QUAN del plujós Novembre
l' espessa boyra arriba
ab trista comitiva
de penas y recorts,
la fé, piadosa, 'ns mana
cad' any, ab greu deliri,
á fer al cementiri
una visita als morts.

D' aquell etern silenci
al repassar la porta,
nostr' anima es trasporta
á un' altra eternitat;
y al cor sentim llavoras
ab tota sa inclemencia,
la dolorosa ausencia
dels bons que 'ns han deixat.

Del llibre dels sepulcres
la funerària llista,
s' extén la nostra vista
com lo padró mes trist;
y en ell, al recordarlos,
llegim ab ulls plorosos
los noms mes carinyosos
que havém honrat y vist.

Allá de la família
tothom hi té una branca
que signa una flor blanca,
un tumbol ó una creu;
memoria sempre viva
ab que, suntuosa ó pobre,
cada any tothom de sobra
renova 'l dolor seu.

Allá al seu fillet plora
la mare desolada;
la viuda abandonada
recorda al seu espós;
d' amichs, parents ó pares
tothom te una memoria,
y resa per sa gloria
y son etern repós.

De l' arbre de la vida
las míseras despullas,
corsecas com las fullas
allá rodolarán,
y sota aquella terra
plantada de flors tendras,
en pau las nostras cendras
un jorn reposarán.

Y aixís com á las tombas
que 's tancan sempre avaras,
aném á orar pels pares
ab nostres cors senzills;
també devant la nostra
morada funerària,
á dir una pregaria
vindrán los nostres fills.

Y allá esperarém l' hora
funesta ó meritoria,
que 'l castich ó la gloria
reserva á nostre anhel;
puig sobre de las tombas
vetllant, sempre propici,
hi ha l' Angel del Judici
que 'ns signa cap al cel.

ANTÓN PRATS.

Epitafi Célebre

JOSEPH Verneda 'm diguí
Jo que sense mals ni dañs,
Pasats setanta nou añs
Robusto y trempat visquí.
Un metje... no diré qui,
Sols un día 'm visitá,
Un vomitiu m' ordená,
Responguí que no 'l volía;
Ell digué que 'm curaría,
Y vaig morir l' endemá.

Vels'hi aquí tal com marca l' original, l' epitafi del Cementiri vell que per espay de molts anys ha cridat l' atenció del numerós públich que acudeix á aquell paratge en diadas senyaladas com *La festa de Totsants* y *La Commemoració dels fidels difunts*.

No hi ha persona que 'l llegeixi sense somriure al final, á pesar de ser una inscripció fúnebre que mereix respecte. Sobresurt dels altres, casi bé tots serios quan no sentimentals, per sa naturalitat y agudesas; ve á ser entre tots, com lo graciós d' un drama en lo qual los personatjes fan entristir ó plorar, menos ell que sempre distreu y fa riure.

Algúns creuen que 'l tal epitafi lo deuría fer compondre algún parent del mort que estava de bon humor, altres fins han arribat á pensar que tal vegada 'l mort lo devia encomenar á la família abans de morir, encara que no mes fos per posar en ridícul al metje que tan malament va aportar-se ab ell, per més que ocultí 'l seu nom. Però sigués com se vulgui, lo cas va ser, segóns se ha averiguat, que 'l epitafi va ser d'encàrrech per la família mateixa del difunt Verneda, ab tota la bona fé de las personas senzillas; y que 'l encarregat d' escriurel va ser l' escriptor popular catalá d' aquell temps L. Joseph Robreño. Aquest es, donchs, lo autor de la décima fúnebre tant celebrada del nixó n.º 3719, segóns se veu en lo llibre «Obras sueltas de José Robreño.»

Robreño era actor cómich y escriptor. Doná á la llum pública molts romansos d' actualitat en catalá y en castellá, sermons jocosos y á mes bastants entremesos ó saynetes, que ell mateix ajudat d' altres actors, representava en lo Teatro Principal de Barcelona, en aquell temps que las tropas francesas invadian tota Espanya.

Per lo tant, es de suposar que l' epitafi en qüestió desde 'ls primers anys d' aquest sigle, ve sent la distracció dels curiosos que visitan lo Cementiri vell de Barcelona.

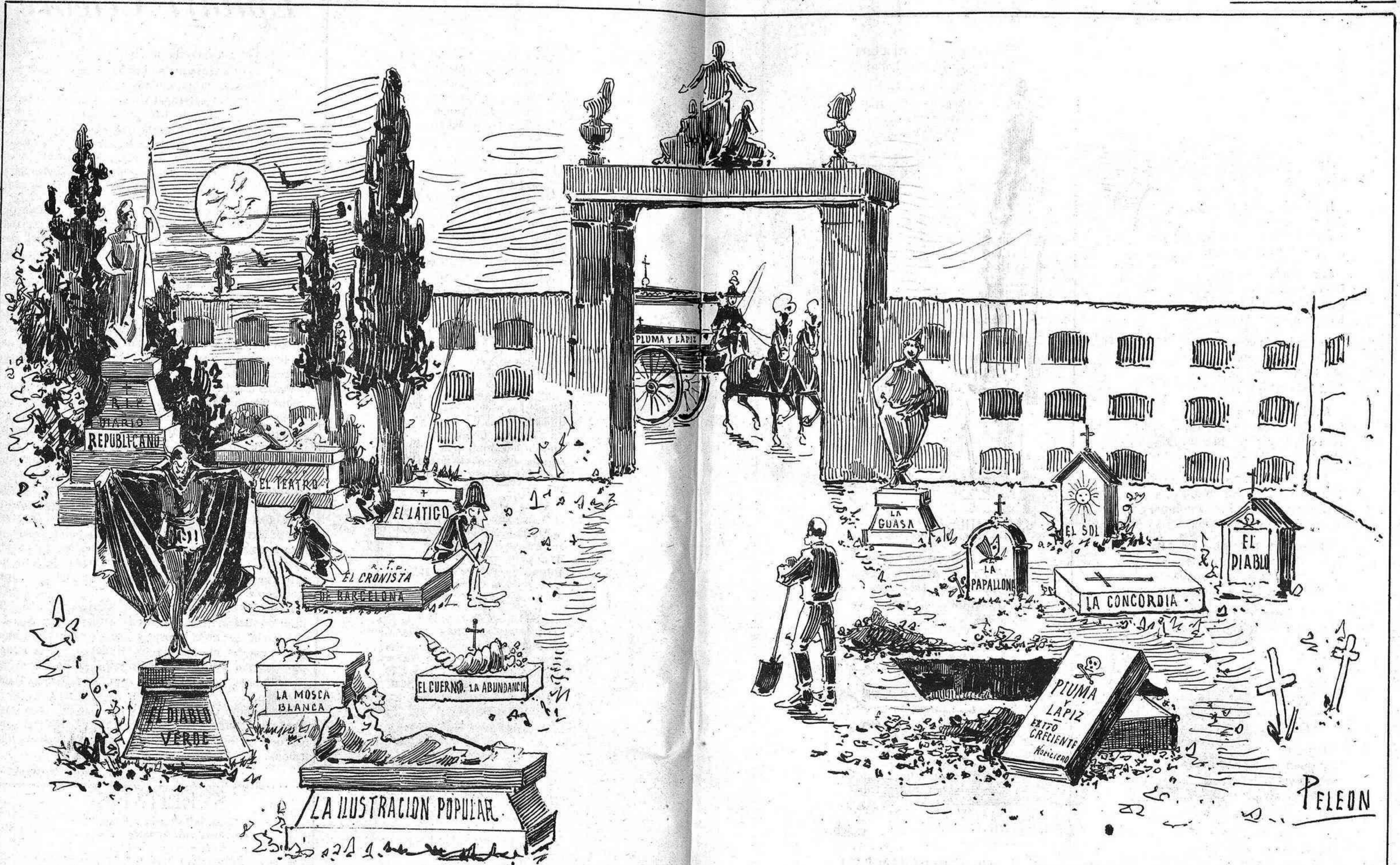
A. ROSSELL.

EPITAFIS

Aquí jau don Pau Rapau;
fent una vida exemplar.
La dona lo va enganyar.
¡Pobre Paul! ¡Descansi en pau!

Jau aquí l' actor Rafort.
Després de molt treballa,
al pobre 'l van enterrá
de resultas... d' haber mort.

SALVADOR BONAVÍA.

¡Preguéu per' ells!

PELEON

UN MARIT

Ja só aquí... per fi descansol!
 Ja só ficat en lo cau,..!
 Aixó que 'n diuhen la pau
 Vejam si será un romansol!

Ja estich fóra del burgit!
 Já estich fóra del soroll..!
 Aquí viuré com lo poll
 Dintre del ou arrupit.

Ja só mortl morint es logra
 Fugir de tristos perills...
 No 'm darán trastorns los fills,
 Ní 'm farà patir la sogra.

Ja no sofriré lo ecsés
 Del carinyo de ma esposa,
 Que ab sas unglas amorosa
 La pell me posá al revés.

Ja respiro! ja estich lliure
 De los pensamientos mesquins:
 No tinch parents, ni vèhins...
 Jesús! aixó sí que es viure!

Aquí dins no 'm signarán
 Com feyan quan jo passava...
 No sé en lo cap que hi portava
 Que tots me 'l miravan tant!

Aquí estich be, mes que un rey!
 Ningú 'm guayta, ni 'm diu vina,
 Ningú 'm busca, ni m' amohina,
 Y ningú 'm ve á fe la lley!

Benhajas mort! tu has trencat
 Mas cadenas ab ta dalla,
 Tu me has dat ab la mortalla
 L' únich vestit que hi estrenat.

Tu ferintme de improvís
 Me has salvat de amarga sort,
 Es vritat que soch un mort
 Pero soch un mort felís!

Felís! també en l' altre mon
 Ho vaig esser una estona,
 Quan la punxa de la dona
 No 'm bia segnat lo front.

Era quan era fadrí,
 Era quan pensant ab ninas
 Sols rosers y clavellinas
 'L mon tenia per mí.

Era quan per mí tenia
 Encants la naturalesa;
 Quan aymava á la bellesa
 Y adorava á la poesía.

Quan la prosa malehida
 No habia tret de ma pensa,
 Aquella aroma que llenza
 La flor de la humana vida.

Mes un día lo dimoni
 Envejós de ma ventura,

Vá dá á mon goig sepultura
 Ab la creu del matrimoni.

Desde llavoras la fel
 Sols ma beguda ha sigut;
 Desde allavors hi viscut
 Ab un continuo recel.

La primera nit, fatal
 Ne fou per mí y malhaurada,
 Com una serp enroscada
 Sota del tálam nupcial.

Completament satisfeta
 Trobí á ma sogra, 'l neguit
 Etern del pobre marit;
 Lo desencant del poeta!

Sa vista 'm va fe fredat
 Y perdi l' humor de cop,
 Com aquell que veu 'l llop
 Y ja queda enrogollat.

Ma casa fou una cripta!
 Y vingueren 'ls disgustos,
 Los neguits, 'ls mals, 'ls sustos...
 Totas las plagas d' Egipte!

Ara penosos embrassos...
 Ara desitjos costosos...
 Ara moments temerosos...
 Y atrassos, y sempre atrassos!

Cada any un fill, reportant
 Cada fill un nou torment,
 La descendencia... creixent ..
 La bossa... sempre baixant.

De la esposa crits y plos;
 Udóls y gemechs de l' ávia;
 Calumnias, celos y rábia,
 Deixantme ab la pell y l' os.

Ab tot aixó, tu travalla,
 Y passa la nit despert
 Entremitx d' aquell concert
 Infernal de la quixalla.

De modo que ab la miseria
 Y tantas tribulaciós,
 Y seguintme com lleóns
 Inglesos de cara séria;

Va aumentar tant lo meu mal,
 Que del compromís surtint
 Vaig deixarho tot, morint
 De congestió cerebral.

Un cop mort aquí m' estich,
 Y estich tranquil y segur;
 Lo llit podrá ser un xich dur
 Pero no sento fatich.

La mort que al dolor amanya
 Avuy me cura de sustos,
 Y olvido passats disgustos
 Ab una eterna bacayna.

PAU DE LA LAYA.

NOSTRES ENEMICHS RIFFENYOS

ALI-EL MORENO

ALI-EL RUBIO

ALI-MAMON

SANTON

ALI-PEL-MEL

H. 2019
1893

Cópias de fotografias enviadas per lo nostre corresponsal

La festa dels morts

Los carrers del cementiri ja están plens de calaveras que per cantar peteneras totas mostran gran deliri.

L' una á ballar se prepara, altrás jagan á puput, y 'l que sols era quietut se converteix en gatzara.

Celebran la castanyada contant qüentos y rondallas esclatant ab grans riallas satisfeta la maynada.

Tan sols per passar lo rato jagan partits de manilla, de solo y de bescambrilla sens que cap cobri 'l barato.

Allí 'ls joves de bon cor ab noyas van festejant y amor pur se van jurant per aymars tota la mort.

Los coros fan serenatas boy cantant las caramellas á las noyetas mes bellas que per ells may son ingratas.

Hi ha molts concerts y funcions, grans vetlladas literarias en las urnas funerarias per los artistas mes bons.

Toca á festa la campana, casi tothom va mudat, y lo jovent mes pintat per tot balla la sardaña.

Surten trampas y gegants músicas de regiment, y 'l bullici va creixent tota la nit de Totsants.

Y es tan gran lo bon humor que reyna per tot arreu, que solzament gresca 's veu y ningú pensa que 's mort.

M. GARDÓ FERRER.

Teatros

Estém en plé apogeo del célebre *Don Juan Tenorio*, per lo tant, aquest *minyó* farà de las sevas en los escenaris de Novedats, Romea, Granvia, y lo Circo Barcelonés y fins al Circo Espanyol també li deixarán un petit puesto á fi de que pugui contar sas fetxorias.

Inutil creyém dir que nosaltres estém per los teatros ahont lo farán de vritat, que son los que tenen companyia dramática, ó sia los tres primers, puig los altres si quan se apoderan d' un *honor* encara que sigui *militar* lo trossejan, ¿qué han de fer ab las calaveradas del célebre burlador de Sevilla?

Pera després d' aquest típic drama, Novedats prepara l' estreno d' una obra de gran espectacle; Romea lo de *Mariana* á carrech la protagonista de la distingida primera actriu senyora Parreño y lo Granvia lo melodrama *El Bisabuelo* d' Enerry arreglat pero lo Sr. Vidal y Valenciano autor y arreglador respectivament del tan popular drama *El Registro de la policia*.

UN CÓMICH RETIRAT.

Banya y van dugas.

La tunda que hem rebut dels nostres eterns enemichs tenim que agrahirla als sábis que tenim per directors d' orquesta; dificilment pot ferse mes malament. Si ara que s' han vist lo desengany no segueixen un camí mes dret y segur, no 'ls arrendém la ganancia! Y, francament, comensém á no tenirhi confiansa.

Hi ha opinions fidedignas que fan ascendir á 30,000 homes los que varen atacar als nostres pobres soldats en lo camp de Melilla.

Si aixó no es durlos al escorxador que vinguin tots los López del mon y que ho digan.

¡Ojo! que la sanch espanyola no es sanch de bè.

Lo divendres ó siga demá tindrà lloch en lo Teatro Principal un concert per los joves mestres D. Conrat y D. Lleó Fontova.

No duptém pas que hi haurá concurrencia, per mes que la gent está avuy pels concerts ab *motius de la Africana*.

Ja 'm poden entendre.

La funció dedicada á allegar fondos á l' associació de la Creu Roja en lo Teatro Novedats, va dar resultats brillants.

Totas las companyias que prengueren part en la funció demostraren lo seu valer artístich y foren aplaudidas per la nombrosa y lluhida concurrencia.

Lo teatro del carrer del Ginjol ha sigut presa de las flamas quedant completament destruhit, y la casa ó edifici mitj escalabrat.

Sort que dit teatro feya un mes qu' estava assegurat, y l' edifici, tres.

Un amich nostre ha comprat una corona pera durla á la seva sogra que se 'n há fet la friolera de dotze duros.

Al donarnos la noticia ha anyadit qu' eran los diners mes ben gastats de la seva vida.

Histórich.

Segons informes, y de bon conducto, los fusells Maüser son tan defectuosos que no 'n poden ser mes.

De manera que pot se 'ns trobém pitjor armats que 'ls moros!

Som lo país mes desgraciat de la terra.

Alguns preguntan que per qué á la costa africana no mes te d' haverhi un barco de guerra...

Aixó ho poden preguntar al ministre de Marina.

Es clar que si 'ls dias 27 y 28 hi hagués hagut cinch ó sis barcos tirant metralla hauria sigut mellor.

Pero, vé, digalshi.

S' ha ordenat qu' estigui á punt lo crucero «Aragón».

A punt de qué?... ¿d' emproba?

Ahont deuria ser ja fa dias es al costat del «Conde de Venadito»; pot ser haurían estalviat algunas vidas.

Aviat serém mes técichs nosaltres qu' aquesta colla de guerreros.

Deya *La Publicidad* que 'ls moros están animats d' un esperit hostil y bélich.

Pasma la penetració de la gent d' aquest diari!

En fi, un d' ells hasta va escriure lo drama (sic) *La familia Carbó*.

Alguns periódichs que tiravan contra 'l general Margallo ara li diuen héroe.

¡Bunyols!

Si lo fi justifica los medis, lo general Margallo era un home d' honor y un home d' honor no podia cometre las flaquezas que 'ns feyan veure.

¡Gloria al general Margallo!

De la mesquita co-origen dels desastres que tenen lloch en Melilla no 'n quedan mes que ls fonaments.

Qui vulga tenirla per recort, la trobará en lo nostre número anterior del que n' hem fet segona tirada.

Si 'n volen, ja poden cuytar.

Hem parlat ab un voluntari de la guerra passada ab lo cos plé de feridas y lo pit de creus, que ab trenta y pico d' anys, durant los quals ha passat molta miseria, no ha rebut un quarto d' aquest Govern ni dels passats.

Y no hi ha qui s' engresqui ab aquets exemples?

Ahir un preguntava qué se 'n ha fet del acorassat *Pelayo*. Que 'l busqui... pot ser té feyna. Després, costa molts millons y no es cosa d' exposarlo á las balas.

¿Oy, Pasquin?

Ditxós cable! Sembla un capdell de fil del núm. 6. Sempre 's trenca.

¿Volen dir que no es alló de l' espasa de Mefistófeles, quan lo Faust se baralla ab 'n Valentin.

Mirintho be.

Un diari diu que 'n Lopez Dominguez lo que vol son los entorxats de Capitá general.

Jo, ja 'ls hi donaria, pero que fossin afanyats de debó;... Que fessin furtó de moro.

Sino, rés.

Si ve la noticia d' un' altra derrota, que no ho creyém, ja cal qu' alguns arreglin la maleta.

Y no per anar á Biarritz ni á Ayguas-bonas.

Sembla que 's notan dugas tendencias respecte al general qu' ha d' anar á posarse al frente de l' exercit d' operacions á Melilla.

Alguns designan á Lopez Dominguez, altres á Martinez Campos. Nosaltres som d' aquets últims, la vritat, 'ns inspira molta mes confiança que l' altre; porque 'ns sembla que no gastaría tants romansos.

Clar.

Notable y sumament numerosa es la companyia que pera lo present hivern ha contractat l' inteligent Sr. Galofre pera son recreatiu *Eden-Concert*, puig que además de guapíssimas *etoiles* francesas, hi figura una *quadrille* naturalista en que una de sas parellas la forma la simpática Cecilia Cazorla. Además, cant flamench per la sens rival, en son género, Aurora Molina y la reputada companyia mímica que dirigeixen los germans Schmidth.

No es d' estranyar que ab tanta varietat, totas las nits se vegi sumament plena la sala d' espectacles de dit favorecut local.

Telegramas

«Del nostre cable particular»

Sidi-Guariach, 1.—8 matí.—Si aixis com hi tenian un barco, n' hi posan sis, per Allah que tots forem á passejá.

JUL-I-VERT.

Sidi-Guariach, 1.—9 id.—¡Tontos!.. Qui vos fá comensá 'l fort sense treurens abans de las trinxeras... Aveyam si encara vos haurém de donar llissons.

BOL-HA-DEROS.

Sidi-Guariach, 1.—10 id.—¿Qué diu que 'l vostre *ba-ja* no vindrá fins á rebre noticias del nou *Emir*? En això esteu?, vaja... ¡la llufa!

FA-RAN-RES.

Sidi-Guariach, 1.—12 id.—¿Qu' hem de fer? Nosaltres ja ho tornem á tenir tot á punt. ¡Quina falta os fa 'n Prim!

ALI-CAL-MÓS.

Sidi-Guariach, 1.—2 tarde.—Si no cuiteu, tornarem á fer la Mezquita per ocuparnos en alguna cosa.

ALI-MA-MON.

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL-LUSTRAT Y LITERARI

◆ PREUS DE SUSCRIPCIÓ: ◆

Espanya y Portugal, trimestre.	1'50 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, id.	2 »
Extranger, id.	2'50 »
Número corrent.	0'10 »
» atrassat.	0'20 »

NOTA.—Tota reclamació podrá dirigirse á la Administració y Redacció del periódich, carrer de Sant Ramón, número 5.—LITOGRAFÍA BARCELONESA DE RAMÓN ESTANY.

—Pobre esposa meva!, vint anys que tinch lo gust de ferli aquesta visita.

BIBLIOTECA POPULAR CATALANA

Volum VI

RAJOLINS

de ANTONI CARETA Y VIDAL

Un tomo de mes de 200 planas = 2 rals

Los Srs. Corresponsals poden demanar los que desitjan en l'Administració d'aquest periòdic, 5, carrer Sant Ramón, 5, que se 'ls concedirà lo desqueto acostumat.

ACADEMIA DE DIBUIX Y PINTURA

— de —

J. ESPINÓS

Carrer de la Universitat, 31 - 2.º

BARCELONA

EN LA LITOGRAFIA BARCELONESA

DE

RAMÓN ESTANY

—5, SANT RAMÓN, 5.—Barcelona—

Acaban de confeccionarse un sens fi de dibuixos propis pera FELICITACIONS DE NADAL, pera las corporacions de SERENOS y dependents de CAFÉS, FONDAS, PERRUQUERIAS, FORNERS, LAMPISTAS CARBONERS, ESCOMBRIAYRES, etc., etc., tot á preus sens competencia.

També en dit establiment hi ha un numerós assortit de cromos procedents de las principals fábricas de Fransa y Alemania, rebuts directament.

Ventas al por major y menor

NO EQUIVOCARSE: 5, SANT RAMÓN, 5. — BARCELONA